

Utlärningsmetod för hörselskadade

Jag heter Eva Swanström och alltid älskat att dansa. År 2001 upptäckte jag linedansen, en stor förälskelse uppstod och den består!

Min man och många av mina vänner är hörselskadade så jag har en viss erfarenhet och insikt i hur kommunikationsproblematiken kan se ut. När jag blev tillfrågad att hålla en linedancekurs för hörselskadade kändes det som en spännande utmaning. Hur ska jag bäst förmedla linedansen till just dem? Vad behövs för att alla deltagare ska tillgodose sig undervisningen?

Jag har blivit tillfrågad att dokumentera den metod vi nu använt i flera år och kanske till slut tagit för givet.

Själva metoden

Hörselslinga är en självklarhet för att deltagarna ska få en chans att höra det jag säger. Det som också är en förutsättning för personer med hörselnedsättning är att kunna avläsa läpparna på den som talar. Men hur ska man lösa det, när man måste se fötterna från "rätt håll" på den som lär ut linedance, alltså bakifrån?

Vi löser det så att jag alltid är vänd emot deltagarna och en annan person får vara mina rättvända "fötter". Det vill säga hon står bredvid mig med ryggen emot och visar det jag visar, fast ifrån "rätt" håll. På så sätt kan deltagarna se vad jag säger men samtidigt se stegen från "rätt" håll. Det kan ibland till en början vara lite förvirrande för deltagarna att veta vem man ska titta på, men de vänjer sig.

Om jag inte, av någon anledning, har några "extra fötter" att tillgå, instruerar jag först vad som ska göras vänd emot deltagarna och sedan vänder jag mig om och visar stegen från "rätt" håll. Det går bra men en fördel att vara vänd emot deltagarna är att jag kan observera om alla hänger med och har uppfattat mina instruktioner på rätt sätt.

Jag är vänd emot deltagarna medans min kollega är "rättvänd"

Danserna har personliga namn och tecken

Personliga tecken

Linedance består av en koreograferad stegkombination med ett varierande antal steg i, som upprepas till en speciell musik. Stegkombinationen har ett speciellt namn till exempel: Hero, Red hot salsa eller Break away. Det finns otalt många olika namn på danserna. Jag försöker hitta ett personligt tecken för just den dansen, precis som man inom teckenspråk brukar ge personliga tecken för/på personer.

Vi har även skrivit upp namnen på papper i ett upphängbart dokument. Då ser deltagarna vad dansen heter och hör mig säga den. På det viset lär man sig med fler sinnen och även har chansen att uppfatta på något av dem. Har man en whiteboardtavla eller liknande kan man skriva namnet där.

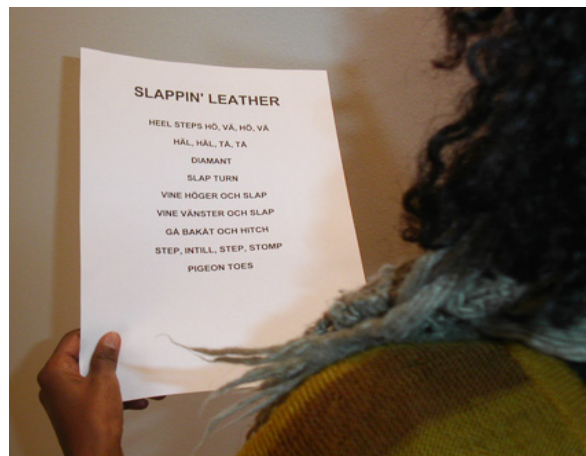
Linedancens olika steg har också namn, som till exempel: coasterstep, shuffle, rockstep och step turn. Även här försöker jag ha personliga tecken för de olika stegen. På så vis kan jag teckna under dansens gång och musiken är på och även när jag är vänd med ryggen till. Kroppsspråket är naturligtvis väldigt viktigt. Peka höger när vi ska åt höger, visa tydligt var och hur man är på väg och vad man ska göra med hela kroppen.

Stepsheets

Speciellt för linedance är att det finns en skriftlig detaljerad beskrivning på hur man ska gå till väga med just den dansen. Det är ett väldigt bra stöd att ha för deltagarna. De kan i lugn och ro läsa och kanske memorera danstegen.

I början när vi hade våra kurser var vi ambitiösa och skrev alla stegen på ett stort blädderblock. Det med tanke på att understycka det visuella. Vi tröttnade emellertid efter några terminer att släpa det otympliga blocket, men det var en bra tanke.

Stegbeskrivning även skriftligt så kallade stepsheets

Även döva kan dansa linedance

Metoden att hitta på tecken till danserna och stegen växte fram, och blev ett måste, när vi en period hade helt döva personer med bland deltagarna. Under den perioden hade vi turen att få hjälp av teckentolkspraktikant genom teckenspråkstolkutbildningen eftersom det inte var berättigat att få tolk till fritidssysselsättningar. Då hade jag en person på varje sida, ”fötter” och tolk. Vi hade ännu mera tur när vi fick en tolkelev som även var duktig på linedance.

Det gällde att tänka på att påminna de döva deltagarna att placera sig i mitten, med folk runt omkring sig, så de hade en person framför sig när de bytte ”vägg”. De såg då takten hos de andra deltagarna. Ibland fortsatte de att dansa när musiken tagit slut om de hade ryggen mot oss som hörde, så jag hittade även på ett tecken som jag använde för att förvarna när dansen snart var slut.

I andra dansutlärningsammanhang

Vissa delar av metoden som sådan kan säkerligen överföras i andra dansutlärningsammanhang. Det viktiga att tänka på är att:

- ☛ Använda hörselslinga.
- ☛ Läraren är vänd emot deltagarna så de kan uppfatta genom läppavläsning, mimik och kroppsörelser.
- ☛ Ha något mer visuellt som förstärker det som lärs ut, som till exempel whiteboard eller dyligt.

Jag hoppas att detta kan ge en inspiration och grund för att själv starta upp en danskurs. För som vi säger i linedancesammanhang: ”det finns inga fel det finns bara varianter”.

Lycka till!